

Konferencijos medžiaga

17-oji nacionalinė jūros mokslų ir technologijų konferencija

JŪROS IR KRANTŲ TYRIMAI 2025

Konferencijos medžiaga

2025 m. gegužės 14–16 d.
Juodkrantė

KONFERENCIJOS ORGANIZATORIUS

**Klaipėdos
universitetas**

Jūros tyrimų
institutas

BENDRADARBIAUTI KVIETIA:

tarptautinė žaliosios energetikos bendrovė „Ignitis renewables“

Leidinyje pateikiama 17-osios mokslinės-praktinės konferencijos „Jūros ir krantų tyrimai 2025“, vykusios 2025 metų gegužės 14–16 dienomis Juodkrantėje, medžiaga.

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

© Klaipėdos universitetas, 2025

ISSN 2669-2147

KONFERENCIJOS PARTNERIAI IR RĖMĖJAI:

MOKSLINIS KOMITETAS:

dr. Arūnas Balčiūnas
dr. Nerijus Blažauskas
dr. Zita Rasuolė Gasiūnaitė
dr. Evelina Grinienė
dr. Marija Kataržytė
dr. Jovita Mėžinė
dr. Aleksas Narščius
dr. Nerijus Nika
dr. Renata Pilkaitytė
dr. Aurelija Samuilovienė
dr. Sergej Suzdalev
dr. Andrius Šiaulys
dr. Viktorija Vaitkevičienė

KONFERENCIJOS PRANEŠIMŲ MEDŽIAGĄ RECENZAVO MOKSLINIO KOMITETO NARIAI.

ORGANIZACINIS KOMITETAS:

dr. Arūnas Balčiūnas, Aušra Blažauskienė, dr. Zita Rasuolė Gasiūnaitė, Simona Mačiukaitė, dr. Jovita Mėžinė, Rosita Milerienė, dr. Aleksas Narščius, Rima Putinienė, Viktorija Sabaliauskaitė, dr. Sergej Suzdalev, dr. Viktorija Vaitkevičienė

LEIDINIŲ SUDARĖ: Rima Putinienė, dr. Viktorija Vaitkevičienė

VIRŠELIO NUOTRAUKA: Zita Rasuolė Gasiūnaitė

VIRŠELIO DIZAINAS: Rima Putinienė

TURINYS

ŽODINIAI PRANEŠIMAI	8
MELNRAGĖS PAPLŪDIMIO KULTŪRINIŲ EKOSISTEMINIŲ PASLAUGŲ VERTINIMAS KELIONĖS KAINOS METODU	8
Smiltė Baranauskaitė, Carlo Fezzi, Jūratė Lesutienė, Nan Zhan	
BIOLOGINIŲ APAUGŲ VERTINIMAS SMILTYNĖS UOSTELYJE TAIKANT SERC PLOKŠTELIŲ METODĄ	12
Olga Berežnova, Greta Srėbalienė, Jasmine Ferrario, Ignacio Gestoso	
NAUJAS PALEONTOLOGINIS RADINYS OLANDO KEPURĖS KLIFO PAPĖDĖJE: MAMUTO DURKLO FRAGMENTAS	15
Albertas Bitinas, Linas Daugnora, Roma Songailaitė, Jonas Mažeika, Miglė Stančikaitė	
AR EKOLOGINIS ŽEMĖS ŪKIS IŠGELBĖS BALTIJOS JŪRĄ NUO TARŠOS?	17
Laima Česonienė, Daiva Šileikienė	
RIFŲ BUVEINĖS BŪKLĖ IR APSAUGOS TIKSLAI LIETUVOS JŪRINĖSE SAUGOMOSE TERITORIJOSE	23
Darius Daunys, Andrius Šiaulys, Martynas Bučas	
EIDEM LAGŪNOS APYLINKIŲ (SVALBARDO SALYNAS) GEOLOGINĖS SANDAROS YPATUMAI	24
Oleksiy Davydov, Aldona Damušytė, Albertas Bitinas	
DRONŲ PANAUDOJIMAS MOKSLINIAMS TYRIMAMS	26
Jonas Gintauskas, Edvinas Tiškus, Martynas Bučas, Diana Vaičiūtė, Arūnas Balčiūnas	
PILOTINIS ZOOPLANKTONO TYRIMAS JŪRINIŲ VĖJO ELEKTRINIŲ „CURONIAN NORD“ PARKE PANAUDOJANT VAIZDŲ SKENAVIMO IR ANALIZAVIMO SISTEMĄ (ZOOSCAN)	30
Evelina Grinienė, Matas Čepulis, Aleksas Narsčius, Nerijus Blažauskas	
PAKRANČIŲ TVARUMO CIKLAI IR SMARAGDINIO BENDRADARBIAVIMO PERSPEKTYVOS TARP-VALSTYBINIUOSE TARPINIUOSE VANDENYSE	35
Aistė Jurkienė, Ramūnas Povilanskas	
OTŲ IŠTEKLIŲ LIETUVOS BALTIJOS JŪROS PRIEKRANTĖJE 2018-2024 M. APŽVALGA	39
Žilvinas Kregždys, Tomas Zolubas, Antanas Kontautas, Remigijus Sakas, Marijus Špėgys, Margarita Venslovaitė, Arvydas Švagždys	
BALTIJOS PILKŪJŲ RUONIŲ (<i>HALICHOERUS GRYPUS GRYPUS</i>) JAUNIKLIŲ ANKSTYOJI SOCIALINĖ ELGSENA	43
Karina Lenko, Robertas Staponkus, Arūnas Grušas, Vaida Survilienė	
REABILITUOTŲ PILKŪJŲ RUONIŲ JAUNIKLIŲ (<i>HALICHOERUS GRYPUS</i>) HORIZONTALAUS JUDĖJIMO MODELIŲ VYSTYMASIS BALTIJOS JŪROJE	47

Laura Lupeikaitė-Kuncienė, Dominik Nachtsheim, Ursula Siebert, Žilvinas Kleiva

JŪRINĖS PROGNOZĖS SKAITINIO MODELIO PATIKRA 52
Jovita Mėžinė, Rasa Idzelytė, Petras Zemlys, Georg Umgieser

ORGANINIŲ SAŃAŠŲ KARTOGRAFAVIMAS LIETUVOS KRANTO ZONOS PABLŪDIMIUOSE
PRITAIKANT NUOTOLINIUS TYRIMO METODUS 56
**Miglė Mockutė, Edvinas Tiškus, Olga Anne, Jonas Gintauskas, Daniela Glück, Hendrik Schubert,
Cintia Organo Quintana, Piotr Rybarczyk, Danutė Karčiauskienė, Emma Ljungberg**

ĮDOMŪS REIŠKINIAI PAJŪRYJE 60
Judita Navašinskienė

BIOLOGINĖS INVAZIJOS BALTIJOS JŪROJE: MITAI IR REALYBĖ 62
Sergej Olenin

KURŠIŲ MARIŲ ŽUVŲ AUGIMO IR BRANDOS ILGIO POKYČIAI.....67
Elyza Pilipaitytė, Eglė Jakubavičiūtė, Asta Audzijonyte

NUOTOLINIŲ METODŲ PRITAIKYMAS SUSPENDUOTŲ MEDŽIAGŲ TYRIMAMS BALTIJOS
JŪROS PRIEKRANTĖJE 72
Rimantė Plikūnaitė, Diana Vaičiūtė

KAŠUČIŲ EŽERO MAUDYKLOS VANDENS KOKYBĖS VERTINIMAS REMIANTIS
MELSVABAKTERIŲ PARAMETRAIS 76
**Ieva Sakovskaja, Donata Overlingė, Jolita Petkuvienė, Diana Vaičiūtė, Marija Kataržytė, Greta
Kalvaitienė, Ugnė Embrasaitė, Martyna Pareigytė, Hanna Mazur-Marzec**

SPATIAL MOVEMENTS OF THE GREAT CORMORANT *PHALACROCORAX CARBO* ACROSS
KARKLĖ, JUODKRANTĖ, RUSNĖ COLONIES 80
Paolo Salvador, Rasa Morkūnė, Marianna Chimienti, Akiko Kato, Vytautas Eigirdas, Julius Morkūnas

REFERENCINĖS CHEMINĖS SUDĖTIES MEDŽIAGOS KAIP ĮRANKIS SKIRTINGA ĮRANGA
IŠGAUNAMŲ ANALIČIŲ KIEKIAMS SUSIETI 83
Saulius Sarcevičius, Sergej Suzdalev, Ričardas Taraškevičius

PAPRASTŲJŲ JŪRŲ KIAULIŲ (*PHOCOENA PHOCOENA*) APTINKAMUMAS LIETUVOS IEZ:
IŽVALGOS IŠ PASYVAUS AKUSTINIO MONITORINGO JŪRINIUIOSE VĖJO ELEKTRINIŲ
PARKUOSE 86
Robertas Staponkus

TVARUS APLINKOS IR PASTATŲ KŪRIMAS IR KURŠIŲ NERIJOS EKOSISTEMA 90
Gintaras Stauskis

KIEK PATIKIMA LIETUVOS VANDENS POLITIKOS VALDYSENA?.....96
Eglė Stonkė

NEURONINIŲ TINKLŲ MODELIS LAIVO VARIKLIO NOMINALIŲ APSUKŲ NUSTATYMU:
TAKYMAS EMEP EMISIJŲ METODIKOJE 101
Lukas Šaparnis, Karolina Dukanauskaitė, Austėja Lileikytė, Paulius Rapalis

NAUJOS ARCHITEKTŪROS PASAULIO PAVELDO VIETOVĖJE –KURŠIŲ NERIJOJE, ESTETINIAI IR PAVELDOSAUGINIAI DISONANSAI IR KAITOS KRYPTYS.....	103
Dalia Traškinaitė	
SUDĖTINIŲ POTVYNIŲ RIZIKA KLAIPĖDOS MIESTUI.....	106
Erika Vasiliauskienė, Inga Dailidienė	
SKIRTINGŲ GYVENIMO CIKLO STADIJŲ ŽIOBRIŲ (<i>VIMBA VIMBA</i>) PARAZITŲ ĮVAIROVĖ.....	109
Margarita Venslovaitė, Patrick Fabian Unger, Nerijus Nika	
MAKROFITŲ VERTINIMAS SKIRTINGO TROFIŠKUMO VANDENS TELKINIUOSE	111
Adolfina Zaidė, Martynas Bučas, Diana Vaičiūtė	
KURŠIŲ NERIJOS KRANTŲ IR KRAŠTOVAIZDŽIO TYRIMAI 1950-1980 M.....	114
Rimas Žaromskis, Giedrė Godienė	
TRUMPIEJI PRANEŠIMAI	117
SLYSTANČIO LANKO IŠLYDŽIO PLAZMOS IR IMPULSINIO ELEKTRINIO LAUKO POVEIKIO MIKRODUMBLIŲ <i>C. VULGARIS</i> LAŠTELĖMS TYRIMAS	117
Raimonda Celiešiūtė-Germanienė, Kamilė Jonynaitė, Liutauras Marcinauskas, Voitech Stankevič, Kamilė Bukėnaitė, Modesta Navickaitė, Arūnas Stirkė	
AR MOLIUSKŲ KRIAUKLĖS GALI BŪTI PANAUDOTOS FOSFORO SURIŠIMUI VANDENS EKOSISTEMOSE?	118
Ugnė Embrasaitė, Marija Igošina, Jolita Petkuvienė	
PROTECT BALTIC – PROJEKTAS EFEKTYVESNIAI BALTIJOS JŪROS APSAUGAI.....	122
Vita Gardauskė, Eglė Zarankaitė, Irena Mazaratij, Jurgita Gedminienė	
ŽIEMOJANČIŲ NUODĖGULIŲ <i>MELANITTA FUSCA</i> (LINNAEUS, 1758) MITYBOS YPATUMAI PIETRYČIŲ BALTIJOS JŪROS PRIEKRANTĖJE	125
Liliana Izotova, Julius Morkūnas, Rasa Morkūnė	
EKOLOGINIŲ MODELIŲ KALIBRAVIMAS: KURŠIŲ MARIŲ ATVEJIS	129
Burak Kaynaroglu , Mindaugas Žilius , Rasa Idzelytė, Artūras Razinkovas-Baziukas, Georg Umgiesser	
DVIGELDŽIŲ MOLIUSKŲ <i>MYTILUS</i> SPP. DVIEJŲ SVALBARDO POPULIACIJŲ ARKTYJE DYDŽIO IR AMŽIAUS STRUKTŪRŲ TYRIMAS	133
Jogailė Kęstutytė	
ŽIEMOJANČIŲ RUDAKAKLIŲ NARŲ PASISKIRSTYMAS LIETUVOS PRIEKRANTĖJE	137
Ugnė Kuzminskaitė, Julius Morkūnas, Vytautas Eigirdas, Rasa Morkūnė	
PLAZĖS EŽERO DIDŽIŲJŲ KORMORANŲ (<i>PHALACROCORAX CARBO</i>) KOLONIJOS MITYBOS YPATUMAI: ATRYTA ŽUVIS, OTOLITAI ATRAJOSE BEI KITI RADINIAI.....	139
Valentinas Lepėška, Liliana Izotova, Julius Morkūnas, Airida Janavičiūtė, Rasa Morkūnė	
DUMBLIAGRYBIAI – ŽUVŲ SAPROLEGNIOZIŲ SUKĖLĖJAI KURŠIŲ MARIOSE.....	142
Svetlana Markovskaja, Aurelija Žuolytė	

NAFTĄ AR JOS PRODUKTUS SKAIDANČIŲ MIKROORGANIZMŲ IŠ BALTIJOS JŪROS IR KURŠIŲ MARIŲ PAGAUSINIMAS IR IZOLIAVIMAS.....	146
Nojus Mukauskas, Rafael Picazo Espinosa, Tatjana Paulauskienė, Jolita Petkuvienė, Jochen Uebe, Marija Kataržytė	
FEKALINĖ TARŠA IR JOS ŠALTINIAI PLATELIŲ EŽERO IR ŠVENTOSIOS PAPLŪDIMIŲ MAUDYKLOSE	149
Martyna Pareigyte, Marija Kataržytė, Greta Kalvaitienė, Jonas Gintauskas, Martynas Bučas, Diana Vaičiūtė	
FITOPANKTONO TYRIMŲ METODŲ PALYGINIMAS: AUTOMATIZUOTA VAIZDŲ ATPAŽINIMO SISTEMA (FLOWCAM) VS. MIKROSKOPIJA.....	152
Renata Pilkaitytė	
STUDENTAI IR APLINKOSAUGA: ELCRA TYRIMAS ATSKLEIDŽIA STUDENTŲ POŽIŪRĮ IR NUOMONĘ APLINKOSAUGOS TVARUMO IR KOVOS SU KLIMATO KAITA KLAUSIMAIS	155
Giedrė Strakšienė, Dalia Jakulytė	
MIKROPLASTIKO POLIMERINĖS SUDĖTIES ĮVAIROVĖ KOMUNALINIŲ NUOTEKŲ, KURŠIŲ MARIŲ IR BALTIJOS JŪROS MĖGINIUOSE	156
Viktorija Sabaliauskaitė, Arūnas Balčiūnas	
SVETIMŽEMIŲ IR VIETINIŲ MELSVABAKTERIŲ ATSAKAS Į TEMPERATŪROS POKYČIUS KLIMATO KAITOS SĄLYGOMIS	160
Karina Šmeliova, Izabelė Šuikaitė, Judita Koreivienė	
INOVATYVŪS SPRENDIMAI PAJŪRIO IR JŪRŲ TERITORIJŲ PLANAVIMUI: BALTICSEA2LAND PROJEKTO REZULTATAI	161
Greta Tautavičiūtė	
EO4SWIM: INTERAKTYVIOS MAUDYKLŲ VANDENS KOKYBĖS STEBĖSENOS PLATFORMOS KŪRIMAS NAUDOJANT PALYDOVINIUS DUOMENIS	163
Rūta Tiškuvienė, Martynas Bučas, Jonas Gintauskas, Diana Vaičiūtė, Marija Kataržytė, Donata Overlingė, Edvinas Tiškus	
PALYDOVINIAIS DUOMENIMIS PAGRĮSTOS INTERNETINĖS APLIKACIJOS VANDENS KOKYBĖS IR LAIVYBOS STEBĖSENAI	167
Diana Vaičiūtė, Edvinas Tiškus, Rūta Tiškuvienė, Jonas Gintauskas, Martynas Bučas	
KAI KURIŲ <i>PLATICTHYS SPP.</i> PLEKŠNIŲ FENOTIPŲ IR ASIMETRIJOS DAŽNUMO ĮVERTINIMAS BALTIJOS JŪROS LIETUVOS PRIEKRANTĖJE	169
Tomas Zolubas, Žilvinas Kregždys, Deividas Jucevičius, Jelena Aleksejeva, Marijus Špėgys, Antanas Kontautas, Remigijus Sakas	
AUTORIŲ SĄRAŠAS	172

REFERENCINĖS CHEMINĖS SUDĖTIES MEDŽIAGOS KAIP ĮRANKIS SKIRTINGA ĮRANGA IŠGAUNAMŲ ANALIČIŲ KIEKIAMS SUSIETI

Saulius Sarcevičius¹, Sergej Suzdalev², Ričardas Taraškevičius^{2,3}

¹Lietuvos istorijos institutas, Vilnius, ²Klaipėdos universiteto Jūros tyrimų institutas, Klaipėda, ³Valstybinis mokslinių tyrimų institutas Gamtos tyrimų centras, Vilnius
sausarii@gmail.com

Įvadas. Neretai cheminės sudėties analizės rezultatų naudotojai, tuos pačius bandinius pabandę pateikti kelioms laboratorijoms, būna nemaloniai nustebę, gavę skirtingų dominančių analičių kiekių išraiškas. Sutrinkama. Nurimus, išsikristalizuoja vienintelis klausimas: kuo pasitikėti, kokiais rezultatais naudotis? Šio tyrimo tikslas: pasinaudojant to paties gamintojo tos pačios bazinės rentgeno spindulių fluorescencijos (XRF) įrangos dviejų modifikacijų prietaisais palyginti jų teikiamus analizės rezultatus ir pasiūlyti metodologiją teikiamiems duomenims susieti.

Metodai. Tų pačių bandinių cheminės sudėties analizei panaudoti du to paties gamintojo tokiu pačiu baziniu pavadinimu „Spectro Xepos“ įvardinti EDXRF spektrometrijos prietaisai. Abiejų jų spektro skiriamoji geba ≤ 130 eV (Mn K- α), sužadavimo (rentgeno) sistemos galia – iki 50 W, elektros srovė – iki 2 mA, abu aprūpinti cheminių elementų, nuo Na iki Cl, jautrio gerinimo sistema. Tačiau, jeigu vienas jų – Xepos C, gali pasiekti 50kV įtampą ir neturi juostos pralaidumo filtro Co K α sužadinti (CoK), tai kitas – Xepos HE, analičių fluorescencijai sužadinti gali pasitelkti 60 kV įtampą ir yra aprūpintas CoK sistema.

Bandoma medžiaga – vienuolika dirvožemio bandinių, ištirtų ne mažiau negu šešių jų sudėties testavimo periodų metu Vageningeno universiteto (Nyderlandai) rengiamoje tarptautinėje analizės rezultatų tarplaboratorių mainų (testavimo) programoje "International Soil-Exchange Programme (ISE)" (<https://www.wepal.nl/en/proficiency-tests/soil-2.htm>). Dirvožemio mėginių litologinė įvairovė plati.

Xepos C ir Xepos HE galimybių bandymams iš viso pasitelktos trisdešimt šešios analitės. Jų ISE pateikiamas (toliau - „given“) analičių medianinių reikšmių diapazonas, nuo mažiausios iki didžiausios („Min-Max“), yra apibūdintas 1 lentelėje.

1 lentelė. Medianinių reikšmių diapazonas bandomuose ISE programos dirvožemio mėginiuose. Oksidais išreikštų analičių kiekiai yra pateikiami %, kitų – mg kg⁻¹

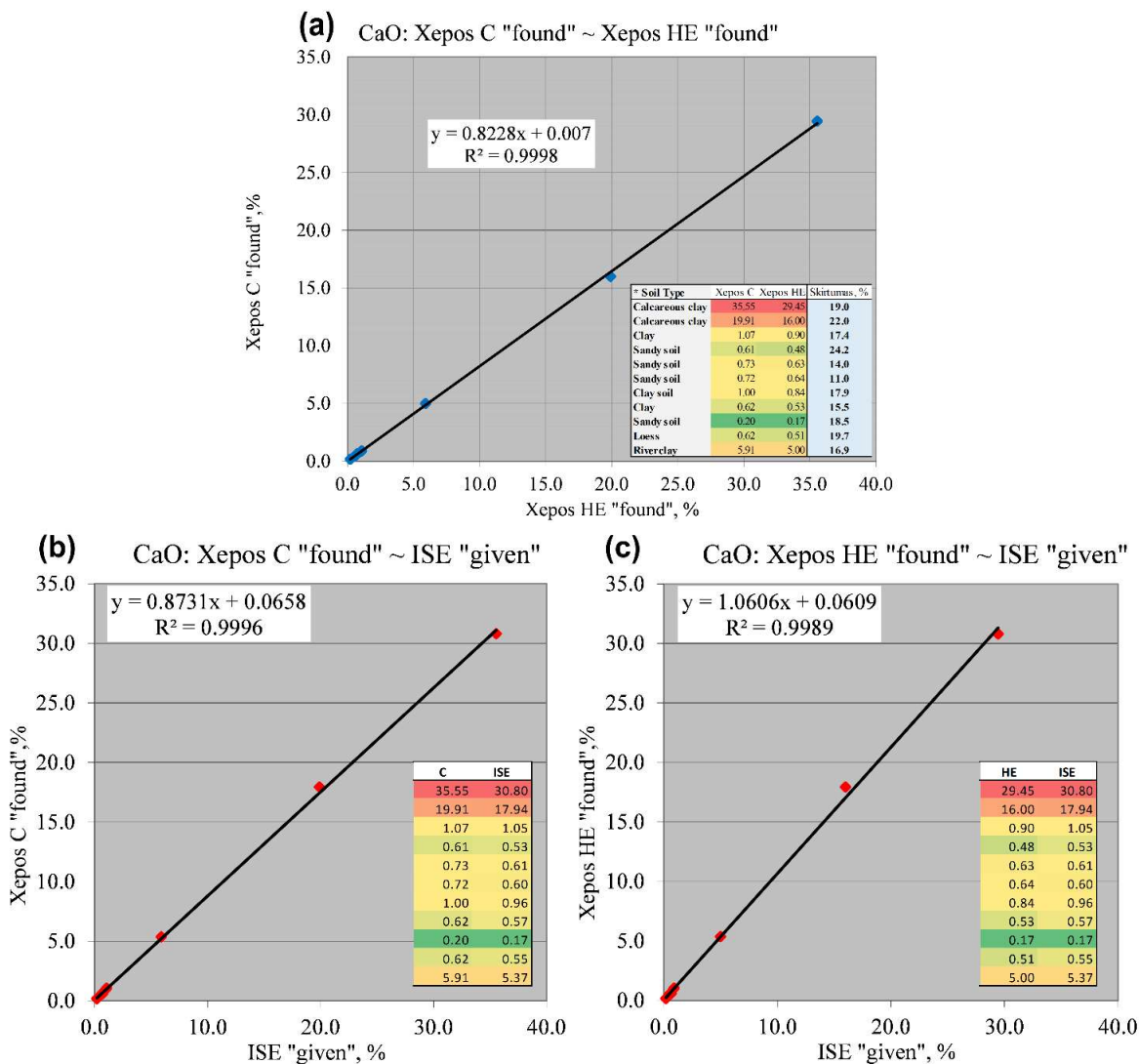
Analitė	Min-Max	Analitė	Min-Max	Analitė	Min-Max
Na ₂ O	0,187 – 0,954	Fe ₂ O ₃	0,30 – 8,69	Nb	2,6 – 20,9
MgO	0,10 – 2,41	Ni	2,2 – 62,1	Mo	0,50 – 2,65
Al ₂ O ₃	2,32 – 18,11	Cu	5,2 – 157,0	Cd	0,11 – 12,95
SiO ₂	36,4 – 91,4	Zn	17 – 1050	Sn	1,60 – 28,2
P ₂ O ₅	0,038 – 0,619	Ga	2,90 – 25,50	Sb	1,49 – 4,70
SO ₃	0,052 – 0,350	As	1,6 – 46,1	Ba	151 – 1050
K ₂ O	0,722 – 2,77	Se	0,84 – 2,23	La	15,6 – 63,9
CaO	0,17 – 30,80	Br	4,72 – 16,0	Ce	31 – 131
Ti	576 – 6177	Rb	25,1 – 198	Tl	0,18 – 1,66
V	11 – 151	Sr	29 – 587	Pb	7,5 – 299
Cr	11 – 260	Y	4,7 – 42,9	Th	2,4 – 19,2
MnO	0,0101 – 0,1950	Zr	138 – 582	U	0,85 – 4,36

Xepos C ir Xepos HE prietaisų nustatytas (toliau - „found“) reikšmes, o taip pat – kiekvieno jų „found“ ir ISE „given“ reikšmes susiejome tarpusavyje išreikšdami tiesinės regresijos formulėmis. Jų sąryšio tamprumą apibūdinome tiesinės regresijos R kvadrato reikšmėmis.

Rezultatai ir jų aptarimas. Skirtingais prietaisais aptiktų analičių kiekių susiejimo metodologinė seka pateikiama iliustracijoje (1 pav.). Palyginę („a“ panelė) Xepos C ir HE prietaisais aptiktų analičių kiekius matome, kad jų „found“ reikšmės vidutiniškai skiriasi 18 % (kinta intervale tarp 11,0 iki 24,2 %). Tačiau tiesinės regresijos R kvadrato reikšmė yra artima vienetui ($R^2 = 0,9998$). Tuo patvirtinama recalibracijos galimybė, pasinaudojant šiuos rezultatus siejančiomis formulėmis. Pateiktoji formulė („a“ panelė) įgalintų tyrėją,

disponuojantį Xepos C „found“ rezultatais, perskaičiuoti juos į palyginamus su išgautaisiais, naudojant Xepos HE įrangą.

Vis tik patogiau būtų, jeigu ir Xepos C įrangos naudotojas jo „found“ rezultatus būtų rekalibravęs pagal ISE „given“ duomenis („b“ panelė), pasinaudodamas juos siejančia regresijos formule. O analogišką veiksmą atliktų ir Xepos HE naudotojas („c“ panelė). Rekalibruotieji rezultatai taptų tiesiogiai palyginami. Tokią galimybę skatina aukštos R^2 reikšmės, atitinkamai, 0,9996 ir 0,9989.

1 pav. Xepos C ir Xepos HE „found“ ir ISE „given“ CaO kiekiai. Tarpusavio sąsajų ir sąryšio su ISE „given“ reikšmėmis apibūdinimas: (a) – Xepos C ir Xepos HE „found“ sąsajų išraiškos (* – dirvožemio tipas („Soil Type“) yra teikiamas pagal ISE apibūdinimą), (b) – Xepos C „found“ ir ISE „given“ sąsajų išraiškos, (c) – Xepos HE „found“ ir ISE „given“ sąsajų išraiškos.

Iliustracijai CaO pasirinktas neatsitiktinai. Jis yra pačioje pradžioje dvidešimt penkių analičių (CaO, ..., SiO₂) sekos, kurių R^2 reikšmės didesnės už 0,9900 (2 pav.).

Didesnė R^2 reikšmė rodo, kad modelis geriau prognozuoja priklausomą kintamąjį. Todėl net ir kitos (einančios sekoje žemiau SiO₂) devynios analitės (Cr, SO₃, V, Tl, Ce, P₂O₅, Mo, Na₂O ir U), pasižymėdamos R^2 reikšmėmis didesnėmis už 0,9200, leidžia tikėtis patikimos Xepos C ir HE prietaisais aptiktų analičių kiekių koreliacijos ir gali būti siejamos tiesiogiai po rekalibracijos pasinaudojus Vageningeno universiteto rengiamos tarptautinės analizės rezultatų tarplaboratorių mainų (testavimo) programos „International Soil-Exchange Programme (ISE)“ mėginių „given“ duomenimis. Su išlyga gali būti koreliuojami ir Sb ($R^2 = 0,891$) analizės rezultatai. Arba net ir La ($R^2 = 0,740$).

Analitė	R ²	C "found" ~ HE "found"	C "found" ~ ISE "given"	HE "found" ~ ISE "given"
CaO	0.9998	y = 0.8228x + 0.007	y = 0.8731x + 0.0658	y = 1.0606x + 0.0609
Zn	0.9998	y = 1.0322x + 0.01	y = 0.9388x + 0.0101	y = 0.9094x + 0.0193
Rb	0.9998	y = 0.9701x - 0.0502	y = 1.0037x - 0.7246	y = 1.0346x - 0.664
Cd	0.9998	y = 1.1295x - 1.5767	y = 0.9836x - 0.1867	y = 0.7996x + 2.0227
Fe ₂ O ₃	0.9995	y = 1.0435x - 0.0024	y = 0.9891x - 0.0391	y = 0.9477x - 0.0363
Sr	0.9994	y = 1.0963x - 1.4194	y = 0.95x + 2.0031	y = 0.8662x + 3.2869
Pb	0.9993	y = 1.0445x + 0.743	y = 0.9853x - 0.564	y = 0.9428x - 1.2287
MnO	0.9992	y = 0.9354x + 14.751	y = 0.9503x + 10.25	y = 1.0153x - 4.2984
Cu	0.9992	y = 1.1134x + 5.3798	y = 0.9928x - 0.3034	y = 0.8914x - 5.0861
Ba	0.9986	y = 1.0092x + 33.917	y = 1.0011x + 23.995	y = 0.9909x - 9.2104
As	0.9982	y = 0.955x + 0.2196	y = 0.787x + 0.1704	y = 0.8216x + 0.0263
Br	0.9980	y = 1.15x - 0.1935	y = 1.012x + 0.596	y = 0.8772x + 0.7873
Sn	0.9979	y = 1.0621x + 0.9519	y = 0.9238x - 0.2367	y = 0.8729x - 1.1422
Ga	0.9976	y = 1.0358x - 1.0951	y = 0.9379x + 0.1449	y = 0.9023x + 1.1705
K ₂ O	0.9972	y = 1.0113x + 0.0559	y = 1.0847x - 0.2174	y = 1.0339x - 0.1807
Y	0.9972	y = 1.0541x - 0.393	y = 1.1946x - 5.5831	y = 1.1268x - 4.9894
Nb	0.9970	y = 0.8825x - 0.8959	y = 0.8555x + 0.1891	y = 0.9668x + 1.0813
MgO	0.9962	y = 1.2422x - 0.0599	y = 0.8664x - 0.0793	y = 0.6998x - 0.0404
Al ₂ O ₃	0.9960	y = 1.001x - 0.0786	y = 0.9711x - 1.1945	y = 0.9699x - 1.1156
Ti	0.9934	y = 0.0002x + 0.0026	y = 0.9627x + 25.681	y = 5627x + 32.568
Ni	0.9931	y = 0.9628x + 11.34	y = 0.9397x - 0.5911	y = 0.9696x - 11.387
Zr	0.9931	y = 1.0621x + 4.9407	y = 1.0474x - 17.73	y = 0.9868x - 22.799
Th	0.9924	y = 0.9212x + 0.0839	y = 0.8834x + 1.2763	y = 0.9586x + 1.1795
Se	0.9923	y = 1.8788x - 0.0325	y = 0.5483x + 1.4374	y = 0.4478x + 1.0354
SiO ₂	0.9900	y = 1.0036x + 1.8765	y = 0.8334x + 13.366	y = 0.9124x + 5.5551
Cr	0.9841	y = 1.0929x - 10.056	y = 0.8613x - 1.3167	y = 0.7816x + 7.3343
SO ₃	0.9824	y = 0.7127x + 0.1011	y = 0.346x + 0.078	y = 0.4963x + 0.0209
V	0.9804	y = 0.7049x + 0.7252	y = 0.7864x + 3.4795	y = 1.0986x + 3.6312
Tl	0.9730	y = 1.1938x - 0.1847	y = 0.6543x - 0.1313	y = 0.5344x - 0.008
Ce	0.9600	y = 0.8853x - 1.5379	y = 0.8696x + 26.11	y = 1.1363x + 16.705
P ₂ O ₅	0.9574	y = 1.2247x - 0.0391	y = 0.9499x - 0.0212	y = 0.7291x + 0.0215
Mo	0.9339	y = 1.1233x - 0.5519	y = 0.3917x + 0.6906	y = 1.339x - 0.362
Na ₂ O	0.9268	y = 1.008x - 0.1308	y = 0.6209x + 0.144	y = 0.5086x + 0.2825
U	0.9204	y = 0.3932x + 0.6091	y = 2.9854x - 0.6041	y = 1.5022x + 0.0945
Sb	0.8910	y = 1.7575x - 2.1639	y = 1.9317x - 2.3657	y = 1.0622x + 0.5729
La	0.7400	y = 1.0469x + 2.246	y = 1.0469x + 2.246	y = 1.0469x + 2.246

2 pav. Xepos C ir Xepos HE „found“ kiekių sąsajas apibūdinančios R² reikšmės ir kintamuosius (kaip Xepos C ir Xepos HE tarpusavio „found“ kiekius, taip ir jų „found“ kiekius su ISE „given“ reikšmėmis) siejančios tiesinės regresijos lygtys.

Išvados. Pasiūlytos metodologinės veiksmų sekos pritaikymas įgalina bandyti susieti skirtingų laboratorijų teikiamus cheminės analizės rezultatus. Itin svarbi sąlyga, įgalinanti tiesioginius reikšmių palyginimus, yra tų pačių referencinių (standartinių) medžiagų/bandinių naudojimas. Nemažiau svarbūs veiksniai yra: i) bandinių medžiaginė (pvz. litologinė) įvairovė, įgalinanti aprėpti kuo didesnius analizių kiekių intervalus; ii) bandinių skaičius, iii) bandinių sudėties nustatymo bandymuose dalyvavusių laboratorijų skaičius. Tokias galimybes teikia dalyvavimas WEPAL-QUASIMEME Proficiency Tests programoje arba joje panaudotų mėginių išigijimas ir naudojimas recalibracijai (<https://www.wepal.nl/en/wepalquasimeme/proficiency-tests.htm>).

Praktinė šio mūsų konkretaus tyrimo nauda yra žinojimas, kad ištikus „bėdai“ (bent laikinai sutrikus naudojamos XRF įrangos eksploatacijai), tyrėjai turės galimybę tęsti eksperimentus kitose laboratorijose ir didelio patikimumo lygmenyje sėkmingai susieti analizės rezultatus.